

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра мистецької освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оркестровий клас

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма: Середня освіта (Музичне мистецтво)

Форма навчання: денна

2022– 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Оркестровий клас» розроблена на основі освітньо–професійної програми Середня освіта (Музичне мистецтво) навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Розробники: Сметана Сергій Олександрович, викладач

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри мистецької освіти

Протокол від «____» _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Оркестровий клас» для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. – ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022. – 17 с.

Ó Сметана С. О., 2022 рік
Ó ЦДПУ імені В. Винниченка,
2022 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне навчально–дослідне завдання (не передбачено)	Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки	
		1,2,3,4–й	
Семестр			
1–8-й			
Загальна кількість годин – 135		Лекції (не передбачено)	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –2	Освітня програма: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	год.	год.
		Практичні, семінарські	
		36	год.
	Рівень вищої освіти: _____	Лабораторні (не передбачено)	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		39 год.	год.
		Індивідуальні заняття:	
		(не передбачено)	
		Вид контролю:	
Залік	Екзамен		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Оркестровий клас» є формування у студентів професійних знань, умінь і навичок гри в ансамблі, а також спроможність управління оркестровим колективом на основі оволодіння сучасними методами та прийомами роботи, необхідних для музично-виконавської, музично-просвітницької та музично-педагогічної діяльності.

Завдання навчального курсу:

1. ознайомлення студентів зі специфікою оркестрового виконавства;
2. вивчення широкого кола оркестрової літератури;
3. опанування студентами навичок оркестрової гри засобом вивчення кращих зразків вітчизняної та зарубіжної класичної, народної й сучасної музики;
4. подальший розвиток індивідуальних музичних здібностей та виконавських умінь студентів;

5. формування та розвиток навичок управління дитячим оркестровим колективом;
6. розвиток артистизму та формування сценічної культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичного мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів музичного мистецтва й характеризується певною невизначеністю умов. Загальні компетентності. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Володіння основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей. Генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного музичного мистецтва. Здатність інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Здатність презентувати музичні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах. Здатність викладати фахові дисципліни у закладах загальної середньої освіти.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:** зміст навчального матеріалу курсу, мати системні, повні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовувати їх у розв'язанні актуальних проблем розвитку музично-педагогічної освіти, при аналізі навчально-методичних матеріалів, навчальних планів і навчальних програм робити правильні висновки, приймати обґрунтовані рішення.

історію мистецтва інструменту, на якому навчається студент та його специфіку; методику роботи над музичним твором; стильові особливості виконання музичних творів, що відповідають певному історико-культурному контексту епохи, стилю, жанру; акустичні особливості звукоутворення на певному інструменті; принципи організації ігрового апарату; основні музичні терміни та поняття в музичному тексті; головні принципи апікатури, артикуляції, інтонування та інших засобів виконавської виразності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **вміти:** досконало володіти понятійним апаратом, мати сформовані міцні практичні навички з подальшого самостійного опрацювання теоретичних та практичних питань, уміти оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно розуміти твори різних епох, художніх напрямків, стилів і жанрів, давати образні словесні пояснення до зразків музичного мистецтва, емоційно й дохідливо розповідати школярам про музику, самостійно добирати та користуватися джерелами інформації й архівними матеріалами; самостійно ознайомлюватися та оволодівати будь-яким твором; пізнавати та осягати задум композитора, формуючи власну виконавську концепцію твору; використовувати різноманітні засоби виконавської майстерності, які б відповідали композиторському стилю, художньому змісту твору, особливостям інтонування; вільно використовувати інструмент у різних видах діяльності на уроках музики (виконання п'єс, їх фрагментів, акомпанементу співу, танцю, ілюстрації під час пояснення нового матеріалу тощо).

Вміти кваліфіковано проводити методичну, творчу роботу і забезпечувати процес художньо-естетичного виховання і розвиток художньо-творчих здібностей дітей.

Вміти опанувати різні за жанрами музичні твори.

Забезпечувати музично-естетичне виховання та розвиток художнього смаку підростаючого покоління.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Формування початкових навичок оркестрової гри.

Тема 1. Вивчення специфіки оркестрового виконавства.

Знайомство з оркестром (його кількісний та якісний склад, розташування оркестрових партій, роль диригента). Вивчення основних функцій оркестрового твору (тема, підголосок, педаль, бас, фігурація тощо), які виконуються усім оркестром та окремими партіями. Знання правил колективного музикування (здатність чути інших учасників колективу, формування „чуття партнера”, формування навичок контролю й оцінки власних виконавських дій та дій інших учасників колективу). Виховання почуття відповідальності за якість опанування

власної партії. Специфіка виконання музики з диригентом та без нього. Розуміння диригентських жестів.

Тема 2. Формування навичок оркестрової гри.

Формування початкових навичок оркестрової та ансамблевої гри засобом вивчення музичних творів великої форми, п'єс, мініатюр, обробок народних мелодій, творів сучасної музики. Засвоєння технічних оркестрових прийомів (робота над звуком, динамікою, нюансуванням, артикуляцією). Робота над оркестровим строєм та ансамблем. Дотримання виконавцями точності темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового звучання. Самостійна робота студентів над оркестровими партіями.

Тема 3. Формування професійних якостей.

Розвиток музичних здібностей студентів (музичного слуху, чуття метро-ритму, музичного мислення й пам'яті, уваги, образної уяви) у процесі роботи над оркестровими творами різних стилів і жанрів. Застосування інструментально-виконавських умінь, набутих у класі основного музичного інструменту. Формування репертуару оркестранта: доскональне засвоєння основної частини навчальної програми (виконання оригінальних творів різних жанрів і стилів та перекладень для оркестру або ансамблю); ескізна робота над творами засобом читання партій з аркуша (ознайомлення з творами, що можуть використовуватись у роботі з професійними та учнівськими оркестровими колективами).

Тема 4. Моделювання педагогічних ситуацій.

Участь першокурсників у роботі оркестрового практикуму: моделювання діяльності учасників учнівського оркестру; створення нестандартних педагогічних ситуацій; виконання навчальних завдань, поставлених диригентом-практикантом. Спостереження за роботою старшокурсників з оркестровим колективом, аналіз їхніх педагогічних дій, оцінка власної діяльності.

Тема 5. Засвоєння репертуару учнівського оркестру.

Виконання партій оркестрових творів, над якими працюють студенти старших курсів. Доскональне вивчення творів, які виносяться на екзамен з оркестрового диригування.

Ескізна форма роботи над творами, які можуть застосовуватись у роботі з учнівськими оркестрами та ансамблями. Формування початкових знань про форми організації дитячого інструментального музикування.

Розділ 2. Вдосконалення виконавських навичок оркестрової гри.

Тема 1. Вивчення специфіки оркестрового виконавства.

Розвиток музичних здібностей студентів (музичного слуху, чуття метро-ритму, музичного мислення й пам'яті, уваги, образної уяви) у процесі роботи над оркестровими творами різних стилів і жанрів.

Застосування інструментально-виконавських умінь, набутих у класі основного музичного інструменту.

Тема 2. Формування навичок оркестрової гри.

Застосування інструментально-виконавських умінь, набутих у класі основного музичного інструменту.

Тема 3. Формування професійних якостей.

Подальший розвиток музичних здібностей студентів (музичного слуху, чуття метро-ритму, музичного мислення, пам'яті, уваги, образної уяви) у процесі роботи над більш складними оркестровими та ансамблевими творами різних стилів і жанрів.

Тема 4. Моделювання педагогічних ситуацій.

Формування репертуару оркестранта: доскональне засвоєння основної частини навчальної програми (виконання оригінальних творів різних жанрів і стилів та перекладень для оркестру або ансамблю.

Тема 5. Засвоєння репертуару учнівського оркестру.

Робота з партитурами: читання партитури твору за фортепіано; музично-теоретичний аналіз твору; накреслення виконавського плану; визначення оркестрових труднощів; художньо-психологічний аналіз твору з точки зору його відповідності.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1/Модуль 1. Формування початкових навичок оркестрової гри.												
Тема 1. Вивчення специфіки оркестрового виконавства			4			6						
Тема 2. Формування навичок оркестрової гри.			4			6						
Тема 3. Формування професійних якостей.			4			5						

Тема4. Моделювання педагогічних ситуацій.			3			5						
Тема 5. Засвоєння репертуару учнівського оркестру.			3			5						
Разом за розділом 1			18			27						
Розділ 2/Модуль 2. Вдосконалення виконавських навичок оркестрової гри.												
Тема 1. Вивчення специфіки оркестрового виконавства			4			3						
Тема2. Формування навичок оркестрової гри.			4			3						
Тема3. Формування професійних якостей.			4			2						
Тема4. Моделювання педагогічних ситуацій.			3			2						
Тема 5. Засвоєння репертуару учнівського оркестру.			3			2						
Усього годин			18			12						
Усього годин			36			39						

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми практичних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (1 та
----------	------------	--------------------------

		2 семестри)	
1	Вивчення специфіки оркестрового виконавства	4	4
2	Формування навичок оркестрової гри.	4	4
3	Формування професійних якостей.	4	4
4	Моделювання педагогічних ситуацій.	3	3
5	Засвоєння репертуару учнівського оркестру.	3	3
	Разом	36	

4.2. Завдання для самостійної роботи

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (5 та 6 семестри)	
1	1. Вивчення специфіки оркестрового виконавства Опрацювання рекомендованої літератури з курсу “Оркестровий клас”.	6	3
2	2. Формування навичок оркестрової гри. Формування навичок гри в оркестрі (виконання комплексу технічних вправ; гра складних для виконання уривків твору у повільному темпі; виконання цих же уривків у швидкому темпі з дотриманням необхідних штрихів; гра всієї оркестрової партії від початку і до кінця у повільному темпі; виконання своєї партії від початку і до кінця у зазначеному автором темпі; гра окремих уривків, а також всієї оркестрової партії з іншими студентами, які входять до однієї оркестрової групи; гра в ансамблі з виконавцями інших оркестрових партій (дуетами, тріо, квартетами, квінтетами); вивчення напам’ять найбільш складних фрагментів твору, особливо тих, де перегортається сторінка; дотримання виразного виконання своєї оркестрової партії (якість звуку, штрихи, розподіл смичка, розподіл дихання, фразування тощо).	6	3
3	Формування професійних якостей. Розвиток музичних здібностей – музичного слуху, чуття метро-ритму, музичного мислення й пам’яті, уваги, образної уяви у процесі роботи над оркестровими творами різних стилів і жанрів, застосування виконавських умінь, набутих у класі основного інструменту.	5	2
4	3. Моделювання педагогічних ситуацій. Оволодіння методами відбору та аранжування творів для оркестру. Опанування методами організації оркестру (вивчення методів організації оркестру; оволодіння методикою формування	5	2

	колективу за стильовими напрямками).		
5	Засвоєння репертуару учнівського оркестру. Оволодіння фаховими методами та прийомами розучування творів для оркестру (вивчення питань теорії та методики роботи над оркестровим твором: специфіка виконання творів для оркестру з урахуванням вікових особливостей виконавців; форми і методи роботи з професійними та учнівськими оркестрами; вивчення напам'ять оркестрових партій розучуваних творів, аналіз виконавських труднощів партитури, розробка плану репетиційної роботи над обраним твором; складання плану інтерпретації оркестрового твору та плану його сценічного втілення).	5	2
	Разом	39	

4.5. Індивідуальне навчально–дослідне завдання не передбачено

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Оркестровий клас» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально–пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу. Вивчення питань теорії та методики оркестрової роботи: специфіка виконання на струнно-смичкових, струнно-щипкових, духових та ударних інструментах з урахуванням вікових особливостей виконавців; форми і методи роботи з професійними та учнівськими оркестровими колективами. Практична реалізація набутих знань та умінь в роботі з навчальним оркестром. Моделювання усіх видів діяльності керівника і диригента оркестру: організаційна робота в оркестровому колективі; підготовка інструментарію до заняття (репетиції, концерту); настроювання інструментів за камертоном та баяном (фортепіано); методика роботи над оркестровим твором (досягнення ансамблю в партіях, робота над оркестровим строєм, чітке дотримання авторського тексту тощо); диригування оркестром (репетиційна техніка, диригентське втілення художнього образу, концертне диригування). Доскональне вивчення творів, які виносяться на екзамен з оркестрового класу та оркестрового диригування. Ескізна форма роботи над творами, які можуть застосовуватись у роботі з учнівськими оркестрами та ансамблями народної музики. Аналіз педагогічних ситуацій і диригентської діяльності студентів.

Методи організації та здійснення навчально–пізнавальної діяльності:

1. за джерелом інформації – словесні (пояснення, розповідь, бесіда), наочні (практично–виконавський показ, спостереження);
2. за логікою передачі і сприймання навчальної інформації – індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3. за ступенем самостійності мислення – репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

4. за ступенем керування навчальною діяльністю – під керівництвом викладача, самостійна репетиційна робота студентів з нотним матеріалом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально–пізнавальної діяльності:

1. методи стимулювання інтересу до навчання – виконавський показ викладача, створення ситуації зацікавленості, заохочення до концертної діяльності.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- екзамен;
- участь у Міжнародних та Всеукраїнських науково–практичних конференціях;
- участь у Міжнародних та Всеукраїнських конкурсах, фестивалях, олімпіадах з музичного мистецтва тощо.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально–пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у теоретичних відповідях та практичні інструментальні виступи студента.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточний контроль									
Розділ 1			Розділ 2			Контрольна робота	ІНДЗ	Сума балів	
T1	T2	T3	T1	T2	T3			100	
20 б	20 б	20	20 б	20 б	20 б	Не передбачено	Не		

		б					передбачено	
T4	T5		T4	T5				
20 б	20 б		20 б	20 б				

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума балів
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота	ІНДЗ	Разом	Макс. – 40	100
T1	T2	T1	T2					
12 б.	12 б.	12 б.	12 б.	Не передбачено	Не передбачено	60		
T3	T4	T3	T4					
12 б	12 б.	12 б.	12 б.					
T5		T5						
12 б.		12 б.						

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
74–81		
64–73		
60–63	задовільно	
35–59	незадовільно	незараховано
1–34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО–МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Андрейко О.І. Методи вдосконалення виконавського апарату інструменталіста: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – Київ, 2004. – 19 с.
2. Арчажникова Л.Г. Профессия – учитель музыки: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1984. – 111с.
3. Баланчивадзе Л.В. Индивидуально-психологические различия в музыкально-исполнительской деятельности // Вопросы психологии. – 1998. – № 2. – С.151–153.

4. Басин Е.Я. Психология художественного творчества. – М.: Знание, 1985. – 64с.
5. Бочкарев Л.Л. Психологические аспекты формирования готовности музыкантов-исполнителей к публичному выступлению: Автореф. дис... канд.психол.наук. – М.,1975. – 23с.
6. Гайдамович Т.А. Инструментальные ансамбли. Изд. 2-е. – М.: Музгиз, 1963. – 54 с.
7. Готлиб А.Д. Основы ансамблевой техники. – М.: Музыка, 1971. – 94 с.
8. Давидов М.А. Теорія формування виконавської майстерності в працях українських дослідників // Науковий вісник НМАУ ім. П.Чайковського: Музичне виконавство: Зб.наук.праць. – Вип 3.– К., 1999. – С.7-22.
9. Давыдян Р.Р. Квартетное искусство: проблемы исполнительства и педагогики (Учеб. пособие для муз. вузов). – М.: Музыка, 1984. – 269 с.
10. Історія народно-інструментального виконавства: Метод. рекомендації до написання курсових робіт / Укл. Л.В.Шебет; Харківська державна академія культури. К-ра нар. інстр. – Харків: ХДАК, 2003. – 33 с.
11. Каргин А.С. Народное художественное творчество: Структура, форма, свойства. – М.: Музыка, 1990. – 141 с.
12. Лапченко В.П. Інструментальні ансамблі в початкових класах: Метод. посібник / За ред. М.Т.Лисенка. – К.: Музична Україна, 1969. – 151 с.
13. Федоришин В.І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування: Автореф....канд.пед.наук: 13.00.02 / Нац.ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 2006. – 18с.
14. Юцевич Є.О. Музичні інструменти. 2-е, доп. вид. – К., 1962. – 33 с.

Допоміжна

1. Іваницький А. І. Українська народна музична творчість: навч. посіб. / А. І. Іваницький / під ред. М. Поплавського / М-во культури і мистецтв України; КНУКіМ. - [2-е вид., допрацьоване]. - К.: Музична
2. Ильченко А. А. Повышение эффективности обучения студентов музыкально-педагогических факультетов пединститут в оркестровом классе : автореф. дис. на соискание учёной степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Теория и история педагогики” / А. А. Ильченко. - К., 1980. - 22 с.
3. Ильченко О. О. Формування репертуару для самодіяльного оркестру // Репертуар колективів художньої самодіяльності: Метод. рек. для керівників колективів муз. худож. самодіяльності. Зб. статей / Упор. О.Г. Миронюк. - К.: Муз. Україна, 1985. - 49 с.
4. Квитка К. В. К изучению украинской инструментальной музыки // Квитка К.В. Избранные труды : В 2-х томах / Сост. и коммент. В. Л. Гошовского. - Т. 2. - М. : Сов. композитор, 1973. - С. 251-276.
5. Лапченко В.П. Методика початкового навчання гри в оркестрі. - К., 1983.

6. Юцевич Ю. Є. Словник-довідник. - Вид. 2-ге, переробл. і доп. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. - 352 с.

5.2. Методичне забезпечення

Авторські підручники

1. **Бродський Г.Л., Беленікін П.С., Сметана С.О. Основний музичний інструмент (баян/акордеон, гітара, духові інструменти).** Навчально-методичний посібник для студентів мистецьких та музично- педагогічних факультетів вищих навчальних закладів.
2. **Гончаренко Л.П.** “Методика викладання музичного інструмента (фортепіано)”. Інструктивно-методичні матеріали для самостійної роботи студентів.
3. **Свещинська Н.В** “Методика викладання музичного інструмента (фортепіано)” навчально-методичний посібник для студентів мистецьких факультетів музично- педагогічних факультетів.
4. **Грозан С. В., Негребецька О. М.** Навчально-методичний комплекс “Основний музичний інструмент (фортепіано)” за вимогами кредитно-модульної системи .

5.3. Інформаційні ресурси

Українські установи сучасного мистецтва

www.bottega-gallery.com - Галерея «Bottega».

www.yagallery.com.ua - Галерея «Я Галерея».

Провідні міжнародні установи сучасного мистецтва

www.tate.org.uk - Галерея Тейт (Лондон).

www.neue-nationalgalerie.de - Нова національна галерея (Берлін).

www.smb.museum/mb - Музей Берггрюна (Берлін).

www.museenkoeln.de/museum-ludwig - Музей Людвіга (Кельн).

www.kunsthhaus-bregenz.at - Центр сучасного мистецтва (Брегенц, Австрія).

www.balticmill.com - Центр сучасного мистецтва BALTIC (Гейтсхед, Англія).

Сайти музичних училищ та консерваторій (відео з конкурсів та концертів):

1. Училища

<http://vukm.com.ua/category/galeria/> - Вінницьке музичне училище.

<http://glierinstitute.org/ukr/links.html> - Київський інститут музики ім. Р. М. Глієра .

<http://www.komu.dp.ua/index.php?do=static&page=koncerty%20KOMU> - Криворізьке музичне училище.

<http://www.ldmu-lyudkevych.lviv.ua/video> - Львівське державне музичне училище ім. С. Людкевича.

<http://www.muzilishe.org/video.html> - Миколаївське державне вище музичне училище.

<http://muzmar.com.ua/video> - Маріупольське державне музичне училище.

<http://hmu.kh.ua/videoarchive/> - Харківське музичне училище ім. Б.М. Лятошинського.

2. Консерваторії

<http://www.dk.dp.ua>, <http://www.youtube.com/user/dkdpua?feature=watch> - Дніпропетровська консерваторія імені Михайла Глінки.

<http://conservatory.lviv.ua> - Львівська національна музична академія імені М.В.Лисенка.

<http://odma.edu.ua/media/video> - Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової.

<http://dum.kharkov.ua/video.htm> - Харківський національний університет мистецтв ім. І.П. Котляревського.

Сайти про музику для дітей

<http://muzabetka.com.ua> - дитячий сайт "Музична абетка" (нотна грамота, музична абетка, фонотека, музичні цікавинки, ігри та розваги).

<http://www.kmd.org.ua/> - сайт "Клуб Молодих Обдарувань", соціальна мережа для творчої молоді.

До уроку музики

<http://schoolmusic2009.narod.ru/> - Добре структуроване зібрання дидактичних матеріалів для вчителя музики.

<http://muzruk.info> - Сайт для вчителя музики (про спів, дитяче творчість, музичну педагогіку, ноти, композитори та багато іншого).

http://pedrada.com.ua/mcfr-osvita/our_publications/ - "Педрада", портал освітян України (педагогічні журнали, форум).

<http://intoclassics.net/index/0-4> - Матеріали "Слухачу-початківцю" з сайту "Занурення у класику"

<http://www.musicchildren.com> - Сайт для вчителів та батьків, які хочуть навчити дітей любити музику.

Онлайн-ігри, тренажери та програми

http://www.musicchildren.com/2008/05/blog-post_25.html - Онлайн-тренажер Як навчитись нотам"

<http://www.musicchildren.com/2008/10/metronome.html> -Онлайн-метраном.

<http://www.musicchildren.com/2009/01/music-flash-games.html> Музичні онлайн ігри.

<http://www.musictheory.net> -Онлайн інтерактивні уроки та вправи з теорії музики, програми до завантаження.

<http://www.dariamusic.com/cajon.php> -Онлайн гра "Послухай етнічні інструменти".

<http://www.sfskids.org/discover/> -Онлайн ігри "Інструменти. Музика. Композитори" на англійській мові.

<http://www.musiclearningcommunity.com/freegames.html> - Музичні онлайн ігри.

<http://www.teoria.com/exercises/index.php> -Онлайни вправи з теорії музики

<http://www.uptoten.com/kids/kidsgames-mixedbag-funnymusicalinstruments.html> - Онлайн гра Чи існує такий музичний інструмент?".

<http://www.nyphilkids.org/games/main.phtml>? - Дитяча зона сайту Нью-Йоркської філармонії. Онлайн ігри.

<http://creatingmusic.com/BlockGames/NewGames/BlockGames.html> - Музичні онлайн ігри.

<http://pbskids.org/chuck/index.html> - Музичні онлайн ігри.

<http://www.good-ear.com/servlet/EarTrainer> - Музичний тренажер.

<http://www.happynote.com/en/sheet-music-treble-bass-clef.html> - Музичні онлайн ігри.

<http://www.softsoft.ru/by-author/flash-music-games/index.htm> - Музичні онлайн ігри.

<http://rozumniki.net/catalog/products/muzyka/> - педагогічні програмні продукти з музичного мистецтва для школи від "Розумники" ("Нова освіта").

http://www.bgfl.org/bgfl/custom/resources_fdp/client_fdp/ks2/music/piano/flute.htm - Віртуальна клавіатура фортепіано.

Онлайн інструменти для вчителя

<https://sites.google.com/site/badanovweb2/> - великий каталог Баданова Александра Геннадьевича онлайн сервісів для вчителя, деякі з цього каталогу:

<http://sites.google.com/site> - Сервіс створення тематичних та персональних сайтів.

<http://www.tagxedo.com> - Сервіс для створення хмаринок слів.
<http://prezi.com> - Сервіс для створення оригінальних презентацій.
<http://learningapps.org> - Сервіс для створення онлайн ігор за шаблоном.
<http://puzzlecup.com/crossword-ru/> - Сервіс для створення кросвордів.
<http://timerime.com/en/timeline/958691/Music+and+History+Interdisciplinary+Timeline/> - Сервіс для створення "лінійок" часу.

Освітні веб ресурси

<http://mon.gov.ua> - Міністерство освіти і науки України.
<http://www.testportal.gov.ua> - Український центр оцінювання якості освіти.
<http://pedpresa.com> - Педагогічна преса.
<http://man.gov.ua> - сайт Малої академії наук.
<http://www.iod.gov.ua> - сайт Інституту обдарованої дитини АПН України.
<http://zw.ciit.zp.ua> - Запорозьська освітня мережа "Заповікі".
<http://eduwiki.urau.net.ua/wiki/index.php/> - ВікіОсвіта – мережеве об'єднання учасників навчально-виховного процесу.

Інтернет-сайти бібліотек та електронних бібліотек

www.library.edu.ua.net – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.
<http://www.4uth.gov.ua/> – Сайт Державної бібліотеки України для юнацтва (Київ).
<http://www.chl.kiev.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України для дітей.
<http://www.nbu.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
<http://www.bukvoid.com.ua/> – Сайт „Буквоїд”.
<http://www.ballet.classical.ru/index.html> - Сайт "Маленька балетна енциклопедія".
<http://7iskusstv.com/temy.php> - Журнал "Сім мистецтв", розділ "Музика".
http://library.vspu.edu.ua/html/posilan_disciplini.html#mist - Каталог посилань на освітні інтернет-ресурси за категоріями.

Розробки уроків

<http://shkola.ostriv.in.ua> - Розробки уроків з музики.
<http://forum.in-ku.com/forumdisplay.php?f=162> - Форум “Вчитель музики у загальноосвітній школі”.
<http://metodsovet.su> - Методичні матеріали на сайті "Методрада".

Потний матеріал

1. Богонос П.Л. Дидактичні основи колективного народно-інструментального музикування підлітків у процесі аматорської діяльності: Дис. ...канд. пед. наук: 13.00.02. – К., 1994. – 200 с.
2. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти. – К.: Наукова думка, 1967. – 244 с.
3. Ільченко О.О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності. – К., 1994. – 116с.
4. Лебедев В. Використання народних музичних інструментів у загальноосвітній школі: Навчальний методичний посібник зі спеціальності

„Музична педагогіка і виховання”. Для студентів музично-педагогічних факультетів та вчителів музики. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 112 с.

5. Маринін І.Г. Формування готовності майбутнього вчителя музики до керівництва шкільним народно-інструментальним колективом: Автореф. дис. ... канд.. пед. наук: 13.00.02. – Київ, 1995. – 24 с.
6. Олексюк О.М. Методика викладання гри на народних інструментах: Навчальний посібник. – К.: ДАККиМ, 2004. – 135 с.
7. Цицирєв В.М. Методичні засади обробки музичних творів для оркестру народних інструментів: Навч. посібник / Харківська державна академія культури. – Харків: ХДАК, 2006. – 77 с.

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотукаїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом закладу вищої освіти і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.
2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри.
3. Формат бланка – А4 (210´ 297 мм).